

בינ"ז ליקבה"ז

גיליון שבועי

אור צדיקים ישעיה

דברים מחזקים ומשמחים
מאור תורתם ומעשיהם של הצדיקים
מאת הרב יוסף חיים דאבדא שליט"א
נתיבות

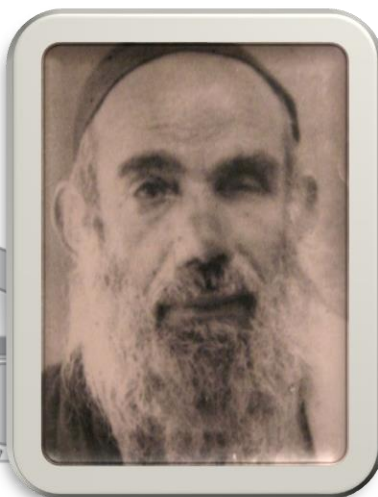
גיליון מס' 73

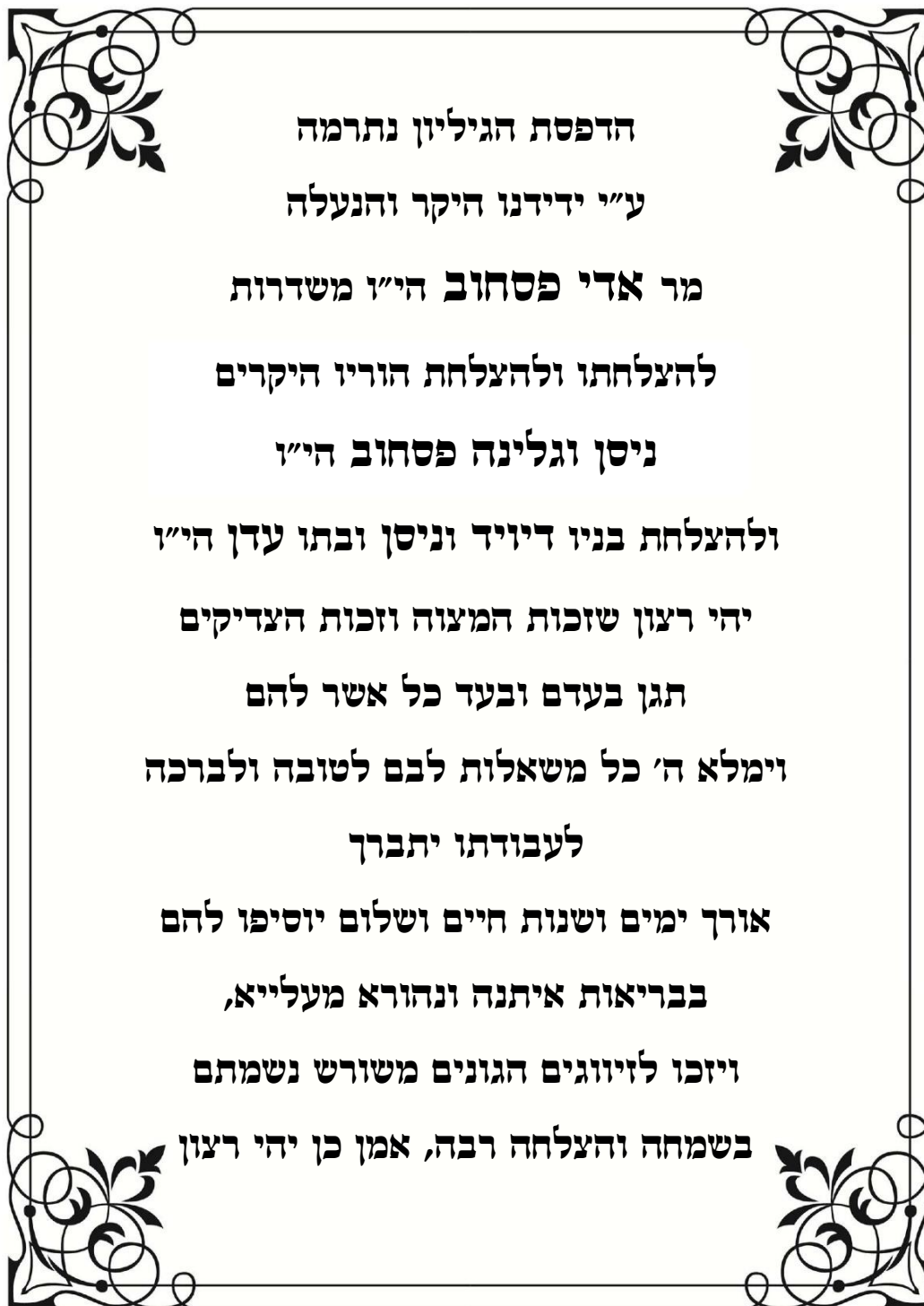
יום שישי ח' כסלו תשפ"ז

ערב שבת קודש

פרשת ויצא

נושא השיעור: עזות דקדושה
הילולא דצדיקיא: רבי שלום אביסרור זיע"א

הדפסת הגיליון נתרמה

ע"י ידידנו היקר והנעלה

מר אדי פסחוב הי"ו משדרות

להצלחתו ולהצלחת הוריו היקרים

ניסן וגלינה פסחוב הי"ו

ולהצלחת בניו דיוד וניסן ובתו עדן הי"ו

יהי רצון שזכות המצוה וזכות הצדיקים

תגן בעדם ובעד כל אשר להם

וימלא ה' כל משאלות לבם לטובה ולברכה

לעבודתו יתברך

אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו להם

בבריאות איתנה ונהורא מעלייא,

ויזכו לזיווגים הגונים משורש נשמתם

בשמחה והצלחה רבה, אמן כן יהי רצון

ניתן לקבל את הגיליון במייל, בשליחת בקשה לכתובת:

a0533154988@gmail.com

לכל ענייני הגיליון, להקדשות ולתרומות, ניתן לפנות לטל':

053-315-49-88

"וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" (בפרשתנו כח, טז).

א. עצה שלא יבוש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה'

פירש גאון ישראל וקדושו מרן החתם סופר זיע"א, בספרו הק' "תורת משה", על פי מה שפירש הגה"ק רבי פינחס הלוי איש הורביץ זיע"א בעל ה"הפלאה" את מאמר הלל (סוכה נג ע"א) 'אם אני כאן הכל כאן, אם איני כאן מי כאן', דאם האדם מרגיש בעצמו כאילו אינו כלום, ויודע שהכל לו מה' וכאילו אין לו מציאות, אז לא יתבייש בפני המלעיגים עליו בעבודת ה', אבל אם יגבה לבו ויהיה בעיניו בעל מעלות, אז צריך לראות כל העולם מלא מעלות, איש איש ומעלתו, ואז אפשר שיתבייש.

וזה כוונת יעקב כשראה ש"אכן יש ה' במקום הזה" כלומר שהכל כאשר לכל מה' יתברך, אז אמר ממילא "ואנכי לא ידעתי" שלא החשיב עצמו לכלום. (וזהו "ואנכי לא ידעתי" שלא ידע מ'אנכי' דהיינו ממציאות עצמו).

וע"פ זה, ובדומה לזה, פירש כ"ק האדמו"ר רבינו דוד חי אביחצירא שליט"א בספרו "מלתא חדתא" (ח"ב עמ' רפה)¹ 'אכן יש ה' במקום הזה' – אם יש ה' במקום הזה והדבר נוגע לכבוד שמים, אז יהיה דומה בעיניו כמי שאינו קיים כלל במציאות, ועל ידי כך לא תהיה דעתו נתונה לבני אדם המונעים אותו מעבודתו, וזהו 'ואנכי לא ידעתי' שלא ידע ויחשוב כלל ממציאות עצמו ובוזה לא יבוש מפני המלעיגים.

כמאמר החכם המובא ב"חובת הלבבות" (שער אהבת ה' פרק ג) 'יהא בעיניך מקום מלא מבני אדם כאלו הוא ריקם'.

¹ שם הובאו הדברים בשם החתם סופר, אך הרואה יראה שדבריו שונים מעט מדברי החת"ס במקורם.

אור צדיקים ישמח

והרמ"א בתחילת השו"ע (או"ח א, א) כתב: 'לא יתביש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השם יתברך'. ומזה שראה לכתוב זאת מיד בתחילת השו"ע, משמע שהוא דבר יסודי ונצרך מאד לכל יהודי לעבודת בוראו.

ולפני כן כתב הרמ"א על עניין שצריך האדם לשים על לבו שהמלך הגדול עומד עליו ורואה במעשיו, ואפשר לומר שבכוונה הסמיך ב' עניינים אלו, כי ע"י שהאדם שם על לבו שה' לנגדו תמיד, ממילא הוא חי את אפסיותו, ובזה לא יבוש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה', כדברי בעל ההפלאה הנזכרים.

ב. עצה נוספת לא לבוש מהמלעיגים

וכן יחשוב האדם, כשאתבע על מעשיי אף אחד לא יעזור לי, ולכן מה לי עתה לבוש ממך דהוא, וכמו שהבאנו בפר' נצבים מעשה בהגה"צ רבי יוסף פרץ זיע"א רב מושב מגדים ומח"ס "תהילתו בפיו", שהיתה לו חנות גדולה וחשובה בעיר מראכש, ואעפ"כ היה עוזב החנות ביד פועליו ורוב הזמן יושב בבית המדרש מאהבת התורה ושוקע בלמוד, ופעם אחת אחיו הגדול בא אליו ברוגז ובתוכחה באומרו "אתה מטופל בילדים, ואתה יושב פה בבית המדרש, והאנשים צובאים על חנותך ומחכים". ענה לו הרב, לאחר מאה ועשרים שנה, האתה תלווה אותי לעולם האמת?! הלימוד, התורה והמצוות הם שילוו אותי לעולם הבא ומזה אקבל שכר נצחי. (תורי זהב, עמ' קמט).

ג. חשיבות העזות דקדושה

כותב רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א ב"ליקוטי מוהר"ן" (ח"א סי' קמז): כשם שמי שהוא עזות פנים אין לו חלק בתורה, כמו שאמרו רז"ל (חגיגה יד) וכו', כמו כן, מי שהוא איש שפל ונבזה ואין בו שום עזות דקדושה, אין לו גם כן חלק בתורה, כמו שאמרו רז"ל (ביצה כה ע"ב) מפני מה נתנה תורה לישראל מפני שהן עזין. כי צריך שיהיה בו עזות דקדושה, כמו שאמרו רז"ל (אבות פרק ה) הוי עז כנמר.

אור צדיקים ישמח

ועל ידי עזות דקדושה שיש בו, הוא מקבל עזות דקדושה מהשם יתברך, והוא בחינת (תהלים סח): "תנו עז לאלקים וכו', אל ישראל הוא נותן עז ותעצומות לעם", 'תנו עז לאלקים', זה בחינת אתערותא דלתתא, שעל ידי זה שיש לנו עזות דקדושה לעמד כנגד כל הקמים עלינו למנוע אותנו מעבודתנו ח"ו, ואנו מתגברין בעזות גדול כנגדם, שזהו עזות דקדושה, על ידי זה אנו נותנין כביכול עז וכח למעלה, בבחינת "תנו עז לאלקים".

ועל ידי זה נתעורר למעלה בחינת עזות דקדושה, ונשפע עלינו, בבחינת "אל ישראל הוא נותן עז ותעצומות לעם", שהשם יתברך משפיע עלינו עזות דקדושה, ונותן לנו עז ותעצומות, לעמד כנגד העזות דסטרא אחרא של כל העזי פנים שבדור, שאי אפשר לעמד כנגדם, כי אם על ידי עזות דקדושה. כי כשאין לו עזות דקדושה, בודאי יבטלו אותו המונעים מתורתו ועבודתו, כי אין לאדם חלק בתורה כשאין לו עזות דקדושה כנ"ל.

וצריך לפלס דרכיו איך להתנהג עם העזות, לבלי להיות ח"ו עזות פנים, כי היא מדה רעה מאד כנ"ל, ואף על פי כן יהיה לו עזות דקדושה. ומדת ענוה הוא ענין אחר לגמרי. עכ"ל.

עוד כותב (שם סימן רעא): צריך שיהיה להאדם עזות דקדושה כמבאר בכמה מקומות. כמו שכתוב (אבות פרק ה) הוי עז כנמר, וכמובא לעיל. ואפילו נגד הרב בעצמו צריך שיהיה לו עזות, שיעז פניו לדבר עמו כל מה שצריך, ולא יתבייש. וזה שאחד מקורב יותר, הוא רק על ידי שיש לו עזות יותר, ומחמת זה מדבר עמו יותר. אך זה תלוי בזה, שזה שיש לו עזות לדבר, הוא מחמת עבודתו שהוא עושה ועובד הרבה את ה'. ומחמת זה יש לו עזות לדבר עם הרב, ומחמת זה שהוא מדבר עמו, על ידי זה עושה ועובד הרבה, על ידי שמתעורר ביותר על ידי שמדבר הרבה עמו, נמצא שזה תלוי בזה. עכ"ל.

אור צדיקים ישמח

ד. שכר אדם ההולך נגד הזרם

וידע האדם כי כאשר שם פניו כחלמיש והולך נגד הזרם למען ה' ותורתו, שכרו הרבה מאד, כמו שמצאנו ביהודה שהודה ולא בוש במעשה תמר למען ה', ולא רק רק שלא ירד כבודו אלא נאמר עליו בזכות זה (בראשית מט, ח) "יהודה אתה יודוך אחיך ידך בערף איביך ישתחוו לך בני אביך". וכמו שתרגם שם אונקלוס 'יהודה את אודיתא ולא בהתיתא'.

כותב מרן הראש"ל הגאון **רבי שלמה משה עמאר שליט"א** וז"ל: שמעתי פעם מהגה"צ **רבי רפאל ברוך טולידאנו זיע"א** שפירש את הפסוק (תהלים לא, כ) "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם" ושאל מהו "נגד בני אדם" האם כדי לעבוד את ה' צריך ללכת נגד בני אדם.

אלא פירש הוא וז"ל, שהכתוב מדבר, באנשים השולחים את בניהם ללמוד תורה בישיבות הקדושות, ויש בני אדם אשר יחשבו לשוטים באומרם להם, למה לא תלמדו את בניכם השכלה ורפואה והנדסה וכיו"ב, להועיל להם בחיים, ושיהיה להם כדי קיומם וכו', וכל מיני טענות ומענות. אך הם חוסים בה' ובוטחים ברחמיו נגד בני אדם, על זה נאמר מה רב טובך אשר [וגו'] פעלת לחוסים בך, נגד בני אדם, כלומר נגד דעות המקובלות אצל רוב בני אדם, ודברי פי חכם חן, זיע"א. (ברכת אליהו, בראשית עמ' רמא).

שמעתי סיפור נפלא מידידי היקר מזכה הרבים כמוה"ר **רבי משה צרפתי שליט"א** מאשדוד², על יהודי מאשדוד שיש לו מספרה גדולה ומבוקשת, ובראש השנה האחרון קיבל על עצמו להפסיק לספר נשים, וכל פניה שהיה מקבל בנושא היה מודיע מחדש שהפסיק לספר נשים, והיו חבריו מלעיגים עליו, ומה גם שתספורות אלו היו מכניסים לו כמה מאות שקלים כל אחת, ותספורת

² ובהמשך שמעתי זאת גם מבעל המעשה עצמו, בציון באבא סאלי זיע"א ה' טבת תשפ"ה.

אור צדיקים ישמח

לגברים היא זולה בהרבה יחסית באופן שתשעים וחמש אחוז מהכנסותיו ירדו. ועל הכל התגבר ועמד בקבלתו הטובה.

והנה באור ליום ה' ז"ך חשון האחרון, חלם והנה בן דודו (שהוא מחותן עם האדמו"ר רבי דוד חי אביחצירא שליט"א) נכנס אליו למספרה יחד עם רבינו הקדוש **סידנא באבא סאלי** זיע"א, הוא תמה בפני בן דודו מדוע הטריח את הצדיק והשיב כי זה רצון הצדיק. הספר הושיב את הצדיק בכסא והניח עליו את חלוק התספורת, והנה הצדיק תופש את ידו ואומר לו: תדע לך שהמעשה שעשית עושה רעש גדול בשמים ויש עתה עת רצון גדולה ואני רוצה שתברך אותי, והלוואי והייתי אני זוכה לעמוד בנסיון כל כך גדול כמו שלך. והוסיף ואמר: תדע לך שבני מאיר מברך אותך הרבה הרבה (וחזר חמש פעמים על המילה 'הרבה'). וכך הסתיים החלום והאיש קם ברגש גדול.

ה. בכל מצב ירננו

סיפר הרה"ג רבי דוד תורג'מן זצ"ל אודות הגה"ק רבי רפאל ברוך טולידאנו זיע"א: פעם כשהתארחתי אצלו במקנאס, באה בתו הגדולה של רבי ברוך ואמרה לאביה שמרננים אחריה על החצאית הארוכה שהיא לובשת. אמר לה רבי ברוך: "ומה את רוצה בתי, גם אם תלבשי חצאית קצרה ירננו ויאמרו: "איך בתו של הרב לובשת קצר"? זאת אומרת האנשים ירננו בכל מצב, אלא ההבדל הוא, אם תלבשי ארוך כמו שאת לובשת עכשיו, ירננו רק למטה, אבל אם תלבשי קצר ירננו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת". הבת יצאה שמחה ומעודדת מדבריו החכמים של אביה. (ממראכש לירושלים, עמ' 55).

ו. מעשיות מרבותינו

כשימש הגה"צ בנש"ק רבי רפאל בירדוגו זיע"א (בנו של רבה של מרוקו הגה"ק רבי יהושע בירדוגו זיע"א) כחבר בית הדין בעיר מוגאדור, התפלל בבית

אור צדיקים ישמח

הכנסת אשר לו פרוזדור משותף עם בית מגורים יהודי. בהיות בית כנסת זה חסר חלונות, היו משאירים תמיד את דלתו פתוחה. בהזדמנות מסוימת עברו במקום משרתים ערביים של בית המגורים, והביטו פנימה אל בית הכנסת.

בעל בית מודרני ממתפללי בית הכנסת, ניגש וביקש לסגור את הדלת מתוך חוסר נוחות שלו מהתבוננותם. הרב זצוק"ל שעמד על עמקי נבכי נפשו של אותו אדם, פנה אליו ואמר לו: השאר בבקשה את הדלת פתוחה! וכי אנחנו צריכים להתבייש בתפילתנו בפני הרבים?! הלא אפילו הם אינם מתביישים להתפלל באמצע הרחוב ולכרוע בצורה מגוחכת לעין כל, ואנחנו נתבייש מהם?! אותו יהודי קם והלך, אך הרב עמד כל כך שדלת בית הכנסת תשאר פתוחה. (מוסף 'עונג שבת', גיליון 39).

מספר מרן הגאון רבינו שלום משאש זיע"א בהקדמתו לספר "נשמת חיים" לדודו הגה"ק רבי חיים משאש זיע"א (מהדורת תשנ"ו), וזה לשונו: אחרי שנלב"ע אחיו הגדול מר זקני הרב שר שלום זצ"ל, הרב מר דודי הקדוש [רבי חיים משאש] המשיך כל ימיו לעשות לימוד הושענא רבה אצלנו, לחלוק כבוד לאחיו זצ"ל. ובבית היו ששה שכנים שהיו גם כן נכנסים אצלנו, ואחד מהשכנים היו לו אורחים מעיר פאס, עשירים גדולים, בעלי בית חרושת טובא"ק. וקודם שיגיע מור דודי הקדוש, הם נכנסו וקבעו להם מקום באצטבא שבתוך החדר עם שולחן עגול קטן וסיגריות. חשבו להתענג ולספר סיפורים, כי הם באו ממקום חופש, כי בעיר פאס התחיל החופש, כיון שבית ספר הצרפתית היה אצלם כחמישים שנה קודם שיגיעו למקנאס, כי מור זקני הקדוש הרב שר שלום זיע"א כשבאו להתיישב במקנאס דחה אותם ואמר אשכולות [ר"ל סקווילא - בית ספר לועזי] מרורות למו, והלכו לעיר פאס ונתקבלו.

ואחר שנתיישבו אותם האנשים סביב לשולחנם והנה הרב מור דודי הקדוש הגיע במלוא הדרו, כמלאך האלהים חגור אפור בד. קודם כל נכנס לבית הכסא

אור צדיקים ישמה

להתפנות כדרכו בקודש. ואח"כ נכנס והתחיל בקולי קולות ויהי נעם ה' עלינו וכו' אלה הדברים אשר דבר משה וכו' בניגון והתלהבות שאינה פוסקת, והקול מושך כל הלילה. שאין רשות לשום אחד לדבר אף מילה אחת, רק לעת הצורך ובעברית. האנשים הנז' שחשבו להתענג עמרו דום. וכל הלילה רק מביטים במור דודי הקודש, בפני קודשו ובזקנו הלבן כתלג חיור [כשלג לבן]. עד גמר הלמוד שקמו כולם ונתנפלו לפני רגליו לנשק אותם, ואמרו לו רבי ברכנו, והבטיחו לו שישלחו לו טאבאק בכל שבוע כל הימים. ברוך המקדש שמו ברבים. עכ"ל.

בכל לילה היה הצדיק מור זקני **רבי יעקב שריקי** זיע"א קם לומר תיקון חצות ולעסוק בזוהר הקדוש שעות רבות. סיפר לי המנוח רבי יצחק סבאג ז"ל מאשדוד שבצעירותו היה מתלווה אל מו"ז בנסיעותיו על גבי הבהמה בדרכים, ולפעמים היו נוסעים בלילות וכשהיתה מגיעה שעת חצות, היה רבי יעקב אומר תיקון חצות בעל פה על גבי הבהמה.

בארץ הקודש התגורר במבשרת ציון שהיתה אז על גבול ירדן, ומספרים שהיה קם בלילה ואומר תיקון חצות בקולי קולות (היה לו קול רם מאוד) והיו מזהירים אותו מפני הערבים ומפני השומרים, והוא היה מתייחס אל זה בביטול רב ואומר מי הם שיפריעו לנו בעבודתנו. (מפי רבי חיים אוחנונא ז"ל ועוד).

ופעם אחת התלוננו עליו שכניו למשטרה שהוא מפריע את שנתם בלילות בלימודו ותפילתו, וכשהגיעו אליו השוטרים והסבירו לו את דברי השכנים, ענה בתמיהה: ומדוע שהם לא יקומו גם כן לומר תיקון חצות וללמוד כי כך חובתנו וכך יפה לנו. וכשראו השוטרים את תמימות הטהורה עזבוהו לשלום. (מפי המנוח רבי מסעוד לוגאסי זצ"ל).

כותב הרב "מלכי רבנן" (דף מו ע"ב) אודות הרב הקדוש **רבי יהודה הכהן סקלי** זיע"א מפאס: ושמעתי שפעם אחת היה לומד עם בני הישיבה בבית הכנסת של

אור צדיקים ישמח

התושבים, וראה עכבר שהיה בבית הכנסת ותכף קם ורץ אחריו עד שתפסו. וכל חכמי הישיבה תמהו על המעשה הזה, ואמר להם אני מקיים דברי חז"ל עכבר הנמצא במקדש כהן מוציאו בהימנו, ובית הכנסת היא מקדש מעט. ע"כ.

ז. מכלל עזות דקדושה שלא יתיאש

כמו שאין לאדם לבוש מפני אחרים, בשביל עבודת ה' יתברך. כך צריך האדם שתהיה לו עזות דקדושה ולא ישעה לטענות היצר הרועה להחלישו בעבודת ה' מכח הנפילות וכיו"ב העוברים עליו. כמו שמובא בספר הק' "שיחות הר"ן" (אות מח), בשם רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א, וז"ל:

וזהו כלל גדול מאד בעבודת ה' לבל יניח עצמו ליפול חס ושלום מחמת שנפל מאיזה עבודה או מתפילה בכוונה, או שנפל למקום שנפל חס ושלום. עם כל זה יחזק את עצמו בכל האפשר ויתחיל בכל פעם מחדש כאלו היום התחיל להתקרב להשם יתברך. ואף אם יהיה כן כמה פעמים דהיינו שיהיה לו חס ושלום כמה וכמה נפילות מעבודתו יתברך, עם כל זה יתחיל בכל פעם מחדש אפילו כמה וכמה פעמים, ובלא זה אי אפשר להיות איש כשר באמת ולהתקרב להשם יתברך באמת.

וכל זמן שאינו חזק בדעתו שתמיד ימשוך עצמו להשם יתברך בכל מה שיוכל בין בעליה בין בירידה חס ושלום, אפילו אם תהיה הירידה חס ושלום איך שתהיה אף על פי כן יהיה חזק ואמיץ בדעתו למשוך ולהשתוקק ולהתגעגע תמיד אליו יתברך, ולצעוק ולהתפלל ולהתחנן אליו יתברך תמיד, ולעשות מה שיוכל בעבודת ה' בשמחה, אפילו אם יהיה איך שיהיה, כל זמן שאין לו התחזקות הזאת באמת אי אפשר לו להתקרב להשם יתברך באמת.

וכל כך הוא צריך להתחזק עד שהוא מוכרח להיות מרוצה לעבוד את ה' תמיד כל ימי חייו על מנת שלא לקבל פרס. כי לפעמים נדמה להאדם שרחוק שהוא

אור צדיקים ישמח

יזכה לחיי עולם הבא לפי גדל התרחקותו מהשם יתברך, אף על פי כן יהיה מרוצה לעשות מה שיוכל בעבודת ה' בלא עולם הבא. ואפילו אם נראה לו שיהיה לו גיהינום גם כן חס ושלום, יהיה איך שיהיה הוא מחויב לעשות את שלו תמיד בעבודת ה' כל מה שיוכל לעשות ולחטף איזה מצוה או תורה ותפילה וכיוצא, וה' הטוב בעיניו יעשה.

וכעין מה שמספרים בשם הבעל שם טוב זצ"ל, שפעם אחת נפל בדעתו מאד מאד עד שנדמה לו שבודאי לא יהיה לו עולם הבא חס ושלום ולא היה לו במה להחיות את עצמו כלל, ואמר: אני אוהב את השם יתברך בלא עולם הבא. וכל אדם אפילו איש פשוט אי אפשר להיות איש כשר באמת כי אם כשיכול לעמד בכל כנ"ל. ואפילו ביום אחד צריך לחזק את עצמו כמה פעמים ולהתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל עד אשר יזכה ברבות הימים לילך בדרכי ה' כסדר אמן. עכ"ל.

ח. העצה לזה – כח הרצון

כתוב בפסוק "כי שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד, טז). כלומר שדרך הצדיקים לא להתייאש ע"י הנפילות אפ' ברוחניות, אלא תיכף ומיד הם קמים ומתחילים מחדש לעבוד את ה' יתברך. והנה באמת על דבר זה יש התגרות גדולה מצד היצה"ר שמחליש את האדם מאד ע"י הנפילות, ומסיטו להתעצב ולהתייאש ולא לקום מיד.

והנה בפי העולם שגור לומר שיש ללמוד בזה מן התינוק המתחיל להלך ברגליו, שהדרך היא שהוא נופל הרבה פעמים אך תיכף ומיד אחרי כל נפילה הוא קם ומתחיל ללכת מחדש.

והנה יש להתבונן במשל זה, מפני מה באמת התינוק אינו מתייאש מכל הנפילות הרבות, ותיכף ומיד אחרי כל נפילה הוא נעמד והולך. והתשובה היא

אור צדיקים ישמח

פשוטה, כי לתינוק יש רצון ודחף חזק ללכת ולכן הנפילות אינן מרשימות אותו כלל, וכל מה שמעניין אותו זה לעמוד וללכת, ולכן הוא תמיד חוזר וקם.

ומעתה יש לקחת מזה חיזוק לעצמינו שאם אנחנו רוצים לזכות לעבודת ה' כראוי ושהנפילות המוכרחות לא יהיו בעוכרינו ונזכה לעבור את כולם לשלום, צריכים אנו להתחזק ב'רצון' שנדע שכל תכליתנו בעולם זה רק עבודת ה' ושזו הטובה הגדולה הכוללת את כל הטובות כולם וכו' וכו'.³

וצריך לטפח מאד את הרצון לאותו דבר שמבקש להשיג בעבודת ה', אם ע"י לימוד תמידי על הנושא, לימוד שיחזק בו את הרצון והחשק לזכות לאותו הדבר, אם ע"י התבוננות במעלות ונחיצות אותו עניין, ובעיקר ע"י תפילה על עצם הרצון, כלומר שיתפלל לה' תמיד שרצונו יהיה איתן וחזק ויגדל ולא ידעך. ועי"ז יהיה לו כח לעמוד בהצלחה בכל המכשולים שבדרכו לבלי להסתכל אליהם, ותמיד מגמת פניו תהיה להשיג את מבוקשו בעבודת ה' וגם אם נפל תיכף יקום וימשיך בדרכו כבתחילה בעזות דקדושה, ולא יתפעל משום נפילה, ותיכף ומיד יקום ויתעודד ויתחיל מחדש לעבוד את ה', ורק עי"כ יזכה סוף כל סוף להגיע למה שצריכים להגיע בזה העולם.

ה' יתברך יזכנו ברחמיו לעובדו באמת, בשמחה, בקדושה ובטהרה אכי"ר

לעילוי נשמת ר' חיים אוחננא ב"ר משה וזוהרא ע"ה תנצב"ה

³ כמו שכתב ג"ע הגה"ק רבי נתן מברסלב זיע"א (שיחות הר"ן סי' כה): כי בספורים הללו יבין החכם מדעתו איך גם על רבינו הקדוש והנורא זצוק"ל עבר גם כן כל המניעות והכבדות הנ"ל, ועבר בכל זה, ואף על פי כן זכה לשבר הכל, מחמת שרצה באמת בעבודתו יתברך, ובחר בחיים באמת, עד שזכה למה שזכה. ע"כ.

תולדותיהן של צדיקים

מתולדותיו חייו של אדמו"ר הגה"ק רבי שלום אביסרור זיע"א

לרגל יום הילולתו החל השבוע, יום שלישי י"ב כסלו

– שישים ותשע שנים לפטירתו –

לידתו וימי נעוריו

רבינו זיע"א נולד בשנת תרמ"ז⁴ לערך, בכפר אקא שבפאתי דרומה של מרוקו בצפון מדבר סהרה, לאביו הרה"ג רבי נסים זיע"א⁵. בצעירותו למד תורה מאביו, ומהגה"ק רבי שלמה אלקבץ זיע"א מח"ס "ליל שמורים" (על הגש"פ)⁶ שרבינו מזכירו בספרו בתואר "מורי".

מסופר, שבנערותו בהיותו כבן י"ד חשקה נפשו מאד בתורה, ולילה אחד קם ולקח כוס ומזג לתוכה מים לשתות, וראה בתוך המים שבכוס נר דולק ושתה את המים. ויהי בבוקר והנה נפתחו לו מעיינות החכמה, ומני אז הבין וזכר את כל לימודו והחל לדבר רק בדברי תורה. ואכן, בספרו מובאים חידושים רבים שחידש בימי חורפו.

נישואיו

בבחרותו, עזב את כפר הולדתו כי שמע שאביו ששהה אז באזור דאדש או וארזאזאת (יתכן וכיהן שם כרב), שוכב על ערש דוי, רבינו שהה עם אביו עד שהשיב את נשמתו ליוצרה.

⁴ בשנה זו נתבש"ם הגה"ק המלוב"ן רבי שלום אמזאלאג זיע"א אשר היה המאור הגדול לכל הקהילות תושבי החבל ההוא, ואפשר שנתקיים כאן "זורח השמש" "ובא השמש" בפרט ששמו כשמו.

⁵ רבי נסים מוזכר בתוארי תלמיד חכם, בשער ספרו של רבינו "נתיבות שלום", וכן במגילת יוחסין של משפחת אלקבץ כתב יד. הוא אחיו של הרה"ג רבי מרדכי אביצורר זצ"ל שנפ' באלג'יריה בשנת תרמ"ו לערך, ונתפרסם בעקבות קשריו עם שליחי צרפת לכיבוש מרוקו. שם אביהם: רבי יעיש.

⁶ ונדפס, שאר ספריו עדיין בכ"י בהם "אשר לשלמה" ו"לקט שכחה" עה"ת, ו"זבחי צדק" על שחיטה וטריפות.

אור צדיקים ישמח

בדרכו חזרה עבר בכפר אכלוף שבמחוז דרעא, שם נשא לאשה את אשתו הצדקת מרת אסתר ע"ה בת ר' מרדכי כהן זצ"ל (היתה צמה תענית הפסקה של ששה ימים, נפטרה בירוחם בי"ז אלול תשל"ו).

מכהן ברבנות במחוז דרעא

לאחר נישואיו עבר לכפר תימסלא הסמוך, שם שימש כרב הקהילה כעשרים וחמש שנה. בכפר זה התארחו אצלו סידנא באבא סאלי וסידנא באבא חאקי זיע"א כשביקרו במקום.

במחוז דרעא עמד רבינו בקשר של תורה עם הגה"ק רבי ראובן תימסטיט זיע"א מח"ס "מחנה ראובן" ועוד, ובספרו מזכיר רבינו קושיה משמו. כמו כן הגה"צ רבי יצחק חזן זיע"א, לימים אב"ד חיפה, אשר גדל במחוז זה, ינק מרבינו תורה בצעירותו.

רב בעיר מולדתו "אקא" וב"אופראן"

לאחר מכן בשנת תרצ"ט לערך, שב רבינו לכפר מולדתו אקא, שם התקבל בכבוד והיה לרב הקהילה משך כארבע שנים. משם עבר לכפר אופראן שבאותו אזור, וכיהן כרב הקהילה כשנתיים.

רבינו שימש כמקומות רבנותו כרב, שו"ב, ש"ץ, מלמד תשב"ר, דרשן, כותב קמיעות, ועוד.

מאופראן עבר רבינו לעיר הגדולה קזבלנקא ובה חי עד שנתבקש בישיבה של מעלה.

מאורחותיו הקדושות

היה שקוע בלימוד התורה, בפשט ובסוד, ולא פסק פיו מגירסא. היה מתעורר בחצות הלילה לאמירת תיקון חצות, ולאחריו ממשיך בלימודו בניגון ערב.

אור צדיקים ישמח

עם גדלותו בתורה, היה בורח מן הכבוד. אהבת הבריות היתה טבועה בו, ומעולם לא נכנס בריב עם שום אדם אלא ברח מן המחלוקת. היה מן הנעלבים ואינם עולבים, ותרן, צנוע, חי בעניות רבה והסתפק במועט שבמועט.

מר"ח אלול ועד יום הכיפורים היה מתענה מידי יום. בכל ימי הפסח היו הוא ואשתו אוכלים ירקות מבושלים בלבד, ואפ' מצות לא היו אוכלים מלבד בליל הסדר, מחשש חמץ.

הזהרו בגחלתן

רבינו היה מתארח לעיתים בעיירה תיזנית אצל ר' מאיר מויאל זצ"ל, וסיפר אחיינו הרה"צ רבי אברהם מויאל שליט"א מלוד, כי פעם פקד רבינו על יהודי בשם ר' חיים רביבו לתרום כך וכך, אז בנו שהיה כבן עשרים זלזל ברבינו וקרא לו 'עיוור' (כי היה עיוור בעין אחת), ומשמים תבעו את עלבוננו של רבינו ולא עבר זמן רב, והיה זה אחרי חג סוכות, הנ"ל שיחק עם חבריו בעצי הסכך ופגע בו חבירו בעינו ונתעוור בעין אחת.

יוצאי חלציו

אחד עשר בנים ובנות נולדו לרבינו, רובם נקטפו באיבם, ורק שלושה נותרו בחיים, ר' יוסף ז"ל מירוחם, ר' חיים ז"ל מחדרה, ומרת זוהרא אשת ר' חיים עבדלחק ז"ל מחדרה.

ספרו "נתיבות שלום"

רבינו חיבר את הספר "נתיבות שלום" המכיל חידושים ודרושים מתוקים ומפולפלים על התורה. רבות טרח והתענה בכדי להדפיס את ספרו, ולשם כך נדד בין הערים והכפרים הרבים כדי לחזור על פתחי נדיבים. למסע זה צירף את בנו ר' חיים והיה מלמדו מסכת קידושין בדרכים. המסע ארך חודשים רבים. ולבסוף נדפס הספר בקזבלנקא בשנת תש"ח במאה חמישים עותקים בלבד. (בשנת

אור צדיקים ישמה

תשע"א יצא הספר מחדש ע"י 'הספריה הספרדית' בירושלים, בהשתדלותו של בנו של רבינו, ר' חיים ז"ל, ובעזרתו של מר יואל אביסרור הי"ו).

הסכמת גדולי חכמי מרוקו לספרו

גדולי וחכמי מרוקו הסכימו על ספרו הלא המה: בית הדין הגדול בראבט בראשות רבה של מרוקו הגה"ק רבי חיים יקותיאל בירדוגו זיע"א, ראב"ד קזבלנקא הגה"ק רבי משה מאיר חי אליקים זיע"א, בית הדין במכנאס בראשות הגה"ק רבי יהושע בירדוגו זיע"א, בית הדין בפאס בראשות הגה"ק רבי מתתיה סירירו זיע"א, והגה"ק רבי יצחק אביחצירא זיע"א באבא חאקי, אשר הפליגו בשבח רבינו ותורתו.

עלייתו השמימה

קודם פטירתו, קרא רבנו לדרשן הגדול בקזבלנקא הרה"ק רבי יהודה אבטאן זיע"א [נתבש"ם באשדוד בר"ח אלול תשכ"ו ושם מנו"כ] וביקש ממנו לא לדבר בשבחו בהספד, רק להזכיר את ייסוריו. בי"ב כסלו תשי"ז נתבקש רבינו לבית עולמו ונטמן בבית העלמין החדש בקזבלנקא. בכ"ג אייר תשע"א הועלו עצמותיו לארץ ישראל, ונטמן בבית העלמין בנתיבות במעמד רבנים חשובים וקהל רב.

נוסח מצבתו: עד הגל הזה ועדה המצבה הזאת, אשר תחתיה נטמן זרע קדושים, צנצנת המן, נטע נעמן, ישר ונאמן, תורתו אומנותו, עוסק במלאכת שמים באמונה, מלמד תנוקות שב"ר ומחדש חידושי תורה, ירא ה' וסר מרע, החכם השלם והכולל כמוה"ר שלום אביצרור נ"ע.

זכותו תעמוד לנו ולכל ישראל אחינו אכי"ר